

**ความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา**

**A need assessment for development of the master of education :
educational administration curriculum (improvement curriculum B.E.
2561) Nakhon Ratchasima College**

จิรวรรณ กิติพิเชฐสรณ์, วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม , ศิริกาญจน์ ไกรบำรุง,
สาริตา เจนเขว้า, สนั่น ใจโชติ ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ระดับการศึกษาสูงสุด และอายุราชการ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันของวิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 96 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงโดยใช้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t และ Oneway ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ ด้านหมวดวิชาเอกบังคับของครูสภา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับ อยู่ในระดับมาก คือด้านระบบการศึกษา ด้านหมวดวิชาบังคับ และด้านหมวดวิชาเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีวุฒิต่างการศึกษา ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพ ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ระดับการศึกษาสูงสุด และอายุราชการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, ความต้องการพัฒนาหลักสูตร

¹ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

A need assessment for development of the master of education : educational administration curriculum (improvement curriculum B.E. 2561) Nakhon Ratchasima College purpose to study and comparison need assessment for development of the master of education : educational administration curriculum (improvement curriculum B.E. 2561) Nakhon Ratchasima College classified by curriculum involvement educational level, work experience. The samples consisted 94 persons of school administrator, education personnel, alumni and present master students in the second semester of 2018 academic year. The research tool was questionnaire rating scale 5 level. The statistics used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.

The research finding as follow.

1) A need assessment for development of the master of education : educational administration curriculum (improvement curriculum B.E. 2561) Nakhon Ratchasima College in the whole were highest level and 3 aspects highest of mean were highest level arrange by mean were student qualification, curriculum objective and core subject of the teachers' council of Thailand respectively and 3 aspects lowest of mean were high level arrange by mean were education system, direct subject, basic subject for non educational program respectively.

2) Comparison A need assessment for development of the master of education : educational administration curriculum (improvement curriculum B.E. 2561) Nakhon Ratchasima College classified by curriculum involvement, educational level, work experience in the whole and each aspect were non statistic different.

Keywords : Curriculum development, Need assessment curriculum development

บทนำ

การศึกษานับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องพัฒนาผู้เรียนทุกระดับให้มีทักษะ และความสามารถเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่21 หลักสูตรเปรียบเสมือนแผนแม่บทและเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หลักสูตรคือมวลประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนทั้งที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มุ่งให้ผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพฤติกรรมทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ,2553 : 40) หลักสูตรเป็นหลักและเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ในการนำหลักสูตรไปใช้ มีความจำเป็นต้องทำการประเมินหลักสูตร โดยการติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตร ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสำเร็จของการใช้หลักสูตร สำหรับเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2557)

จากการวิเคราะห์การศึกษาของ the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) กล่าวว่ามีความต้องการ 4 ชนิดของการเรียนรู้ คือ (1) ความเข้าใจในความคิดรวบยอด(conceptual understanding) เช่น มากกว่า ความเป็นจริงอันผิวเผิน และขั้นตอนการดำเนินงาน (2) การเชื่อมโยงความมีเหตุผลใน

องค์ความรู้ เช่น มากกว่า การจัดแบ่งความแตกต่างอย่างชัดเจนในเนื้อหาวิชาต่างๆ (3) ความรู้ที่แท้จริงในเนื้อหาที่นำไปใช้ เช่น มากกว่า การทำแบบฝึกหัดรายวิชา (4) การเรียนแบบร่วมมือ เช่น มากกว่า เรียนคนเดียว (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 2018) การปฏิรูปการอุดมศึกษาได้เน้นการพัฒนาไปสู่มีอาชีพของการอุดมศึกษาในระดับคณะวิชาและพัฒนาการปฏิรูปในรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษา (Chaplin & Manske, 2005; Lawson et al., 2002; Luera & Otto, 2005; Weld & Funk, 2005) และ เชื่อ ื่อ ว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้สอนเนื้อหาวิชา(Ballone-Duran, Czerniak, & Haney, 2005)

การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ สิ่งแรกที่ต้องการ คือจำนวนปีที่ศึกษาในอุดมศึกษาและความแตกต่างระหว่างวิธีสอน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางอุดมศึกษาได้เริ่มวิจัยเพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดในการจัดการเรียนการสอน วิธีสอน วิธีการเรียนและการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนใน 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ (1) การพัฒนาความเป็นมืออาชีพในการเรียนการสอน (2) การวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตร (3) การนำหลักสูตรไปใช้ในความเป็นสถาบันการศึกษา มีความเชื่อว่าสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างในคุณลักษณะและมุมมองและการนำผลวิจัยที่หลากหลายมาใช้ (Kember and Kwan, 2000) และนำผลจากข้อมูลสัมภาษณ์ของคณะวิชาเพื่อจำแนก 2 หลักการใหญ่ๆของหลักการจัดชั้นเรียนคือ 1) ความเข้มข้นของการถ่ายทอดความรู้และการอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน มุมมองของครูในการเรียนการสอนกับนักศึกษาในการรับความรู้จากศาสตร์ต่างๆ 2) มุมมองของนักศึกษาที่จะตัดสินใจในกิจกรรมที่แสดงออกในการเรียน และบาทบาทของอาจารย์ในการอำนวยความสะดวกในการเรียน (Dancy and Henderson, 2007) ในปีแรกของการนำหลักสูตรไปใช้ ในมุมมองของครู 3 ประการคือ 1) การสอนเป็นทีม ซึ่งเน้นทักษะวิธีการสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำแบบฝึกหัดของนักศึกษาและการประเมินผลรายวิชา 2) ในปีต่อไป การสอนดำเนินการโดยอาจารย์รายบุคคลจากหลักสูตร คณะวิชามีความพยายามในการสร้างอาจารย์ผู้ช่วยสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ในคณะวิชาและความเชื่อเกี่ยวกับการสอนและการเรียนการสอนในศาสตร์ต่างๆ (Deborah A. Donovan, Emily J. Borda, Daniel M. Hanley, Carolyn C. Landel, 2015 : 199-200) การพัฒนาการออกแบบเรียนรู้หลักสูตร โดยการวิจัยการออกแบบเป็นฐาน สำหรับความสามารถของเทคโนโลยีชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ พบว่า มี 6 ประเด็นที่ค้นพบว่า 1) พฤติกรรมเริ่มแรกของนักศึกษา 2) การออกแบบย่ำ 3) การเรียนของนักศึกษา 4) ความฉุกเฉิน การเปลี่ยนแปลง และการซึมซับ 5) เทคโนโลยีแบบเคลื่อนที่ 6) การประเมินของเพื่อน (Paul Kim, Esther Suh, Donggil Song, 2015 : 575-602)

จุดเน้นเชิงนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์) การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนใน 2 ด้าน คือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติ ที่ถูกต้อง การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตหรืออุปนิสัยที่มั่นคงเข้มแข็ง อาทิ การสร้างบุคลิกและอุปนิสัย ที่ดีงาม (Character Education)" การสืบสานพระราชปณิธานด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีแนวพระราชกระแสฯ ทรงพระราชทานในวโรกาสต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน ครู และการศึกษา นักเรียน เช่น “ทำเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเป็นคนดี นักเรียนรักครู ครูรักนักเรียน..” ครู “ต้องมีความรู้ทางวิชาการ ในสาขาที่เหมาะสมที่จะสอน ต้องอบรมวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีความเป็นครูที่แท้จริง คือ มีความรักความเมตตาต่อเด็ก....” “ปัญหาปัจจุบันคือ ครูมุ่งเขียนงานวิทยานิพนธ์ เขียนตำราส่งผู้บริหารเพื่อให้ได้ตำแหน่งและเงินเดือนสูงขึ้น ...” (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559)

ประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556 ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพดังต่อไปนี้ มาตรฐานความรู้

ประกอบด้วยความรู้ ดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาวิชาชีพ 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การบริหารสถานศึกษา 4) หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) กิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา 7) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ มาตรฐานประกอบวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ 1) มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ 2) มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนและต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าหมวด หรือหัวหน้าสาย หรือหัวหน้างาน หรือตำแหน่งบริหารอื่น ๆ ในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติตนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ใช้มาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ที่ต้องการขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตให้มาขอขึ้นทะเบียนใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับตั้งแต่วันที่สำเร็จการศึกษา (คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา, 2556)

หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้ง มีความสามารถในการสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้ในระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม ในขณะที่ระดับปริญญาเอก มุ่งให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างสรรค์สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานสังคม และประเทศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2558) หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามุ่งสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง ในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้ง มีความสามารถในการสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่าง ต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้ในระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจใน กระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม แนวปฏิบัติในการนำเสนอหลักสูตร ระดับอุดมศึกษาต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหลักสูตรฉบับปรับปรุง (เป็นการปรับปรุงในสาระสำคัญของ หลักสูตร อาทิ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญา เนื้อหาสาระสำคัญในหมวดวิชา เฉพาะและระบบการศึกษา) 1) หลักสูตรฉบับปรับปรุงควรผ่านการพิจารณาก่อนการขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายคณะกรรมการระดับคณะ กรรมการวิชาการของมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน 2) หลักสูตรฉบับปรับปรุงก่อนเสนอสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยหรือสถาบัน 3) หลักสูตรฉบับปรับปรุง ต้องมี โครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด 4) หลักสูตรที่ได้รับความ เห็นชอบหรืออนุมัติแล้ว ต้องเสนอให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบ หรืออนุมัติ เพื่อพิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตร หากไม่ได้ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดอาจจะไม่ได้รับการ พิจารณารับทราบหรือรับรองหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ อนึ่ง การรับทราบหรือรับรอง หลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุง จะเป็นไปภายใต้เงื่อนไขที่ว่า มหาวิทยาลัย/สถาบันได้จัดทำหลักสูตรสอดคล้องตาม เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร นโยบาย และ/หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น หากมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่อาจส่งหลักสูตรดังกล่าวไปให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณารับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จ

การศึกษาตามหลักสูตรเพื่อประโยชน์ในการบรรจุและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน รวมทั้งกำหนดเงินเดือนที่ควรได้รับและระดับตำแหน่งที่ควรแต่งตั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557) วิทยาลัยนครราชสีมา จะหมดอายุลงในปีการศึกษา 2561 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร จึงต้องนำเสนอหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับทราบ และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้การรับรองหลักสูตร และเปิดรับนักศึกษา ในปีการศึกษา 2562 ต่อไป

คณะผู้วิจัยในฐานะคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร จึงสนใจศึกษาความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมาเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรและเปิดรับนักศึกษาให้ทันตามที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรระดับการศึกษาสูงสุด และอายุราชการ

สมมติฐานการวิจัย

เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ระดับการศึกษาสูงสุด และอายุราชการ ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันวิทยาลัยนครราชสีมา ในจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันวิทยาลัยนครราชสีมา ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 96 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา จำนวน 11 ด้าน มีค่าความเที่ยงตรงโดยใช้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .978

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t และ One-way ANOVA

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา โดยรวมทุกด้าน ดังนำเสนอในตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ความต้องการพัฒนาหลักสูตร	ระดับความต้องการพัฒนา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.64	0.42	มากที่สุด	2
2	คุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการ	4.76	0.37	มากที่สุด	1
3	ระบบการศึกษา	4.38	0.54	มาก	11
4	หมวดวิชาบังคับ	4.48	0.50	มาก	10
5	หมวดวิชาเอกบังคับของครุสภา	4.64	0.43	มากที่สุด	3
6	หมวดวิชาชีพศึกษานิเทศก์	4.51	0.53	มากที่สุด	8
7	หมวดวิชาเลือกเสรี	4.51	0.50	มากที่สุด	7
8	หมวดวิชาเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีวุฒิทางการศึกษา	4.49	0.57	มาก	9
9	เนื้อหารายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรปรับปรุง	4.53	0.56	มากที่สุด	6
10	ทักษะการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.56	0.58	มากที่สุด	5
11	ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน	4.60	0.48	มากที่สุด	4
	รวม	4.55	0.37	มากที่สุด	

จากตาราง 1 พบว่า ระดับความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน อยู่ในระดับ มากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านหมวดวิชาเอกบังคับของครุสภา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับ อยู่ในระดับมาก คือด้านระบบการศึกษา ด้านหมวดวิชาบังคับ และด้านหมวดวิชาเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีวุฒิทางการศึกษา ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพ ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรระดับการศึกษาสูงสุด และอายุราชการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1) ระดับความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ ด้านหมวดวิชาเอกบังคับของครุสภา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับ อยู่ในระดับมาก คือด้านระบบการศึกษา ด้านหมวดวิชาบังคับ และด้านหมวดวิชาเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีวุฒิทางการศึกษา ตามลำดับ เป็นไปตามแนปฏิบัติในการนำเสนอหลักสูตรระดับอุดมศึกษาต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหลักสูตรฉบับปรับปรุง เป็นการปรับปรุงในสาระสำคัญของหลักสูตร อาทิ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ชื่อหลักสูตร ชื่อปริญญา เนื้อหาสาระสำคัญในหมวดวิชาเฉพาะและระบบการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) หลักสูตรคือมวลประสบการณ์การจัดการ เรียนการสอนทั้งที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มุ่งให้ผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ หรือกิจกรรม ต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพฤติกรรมทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553 : 40) หลักสูตรเป็นหลักและเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการ เรียนการสอน ในการนำหลักสูตรไปใช้ มีความจำเป็นต้องทำการประเมินหลักสูตร โดยการติดตามความก้าวหน้าของ การใช้หลักสูตร ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้และความสำเร็จของการใช้หลักสูตร สำหรับเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสิ, 2557) การปฏิรูปการอุดมศึกษาได้เน้นความพัฒนาไปสู่มีอาชีพของการอุดมศึกษาในระดับคณะวิชาและพัฒนาการปฏิรูปใน รายวิชาในระดับบัณฑิต (Chaplin & Manske, 2005; Lawson et al., 2002; Luera & Otto, 2005; Weld & Funk, 2005) การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ สิ่งแรกที่ต้องการ ได้แก่ (1) การพัฒนาความเป็นมืออาชีพในการ เรียนการสอน (2) การวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตร (3) การนำหลักสูตรไปใช้ในความเป็นสถาบันการศึกษา มีความเชื่อว่าสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างในคุณลักษณะและมุมมองและการนำผลวิจัยที่หลากหลายมาใช้ (Kember and Kwan, 2000) หลักสูตรปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม (ราชกิจจานุเบกษา, 2558) สอดคล้องกับ จิรวัดน์ กิติพิเชษฐสรรค์. (2552 : 168) พบว่า การประเมินความต้องการ โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการเก็บข้อมูลจากการศึกษา เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถามนักเรียน การสัมภาษณ์ครู การประชุมกลุ่มสนทนาคูและนักเรียนที่สอนและเรียน และสงวนพงศ์ ขวนชม และคณะ (2560) พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าหลักสูตรโดยการพิจารณารายละเอียด ของหลักสูตร ประกอบด้วย ปรัชญาหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร ด้าน คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และด้านสื่อ อุปกรณ์การ เรียนการสอนและสถานที่เรียน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและ อาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ สมเกียรติ อินทสิงห์ และคณะ (2560) พบว่า 1. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า ปรัชญาของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ตามลำดับ 2. ด้านระบบหลักสูตร พบว่า โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาใน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตร และ คณาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งหมดอยู่ในระดับดีขึ้นไป และผู้ใช้ มหาบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) วิทยาลัยนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพ ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ระดับการศึกษาสูงสุด และอายุราชการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครู

บุคลากรทางการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน วุฒิกการศึกษาและอายุราชการ มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เพราะส่วนใหญ่จะเคยศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาของสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนี้ที่มีลักษณะของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และรายละเอียดต่างๆของหลักสูตรคล้ายกันตามมาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และได้เรียนรายวิชาตาม ข้อบังคับของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เพื่อขอเพิ่มวุฒิ และปรับวุฒิทางการศึกษา หรือเข้ามาศึกษาเพื่อขอรับ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้สิทธิในการสอบบรรจุเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ ด้านหมวดวิชาเอกบังคับของคุรุสภา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับ อยู่ในระดับมาก คือด้านระบบการศึกษา ด้านหมวดวิชาบังคับ และด้านหมวดวิชาเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีวุฒิทางการศึกษา ตามลำดับ ควรนำข้อมูลไปลงรายละเอียดในแบบ มคอ.2 เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2 สำหรับผู้สอน จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับ อยู่ในระดับ มาก คือ ด้านระบบการศึกษา ด้านหมวดวิชาบังคับ และด้านหมวดวิชาเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ไม่มีวุฒิทางการศึกษา ตามลำดับ ควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และได้เรียน รายวิชาตามข้อบังคับของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเพื่อการรับรองมาตรฐานบัณฑิต

1.3 สำหรับผู้บริหาร ควรนำผลจากการวิจัยมาวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรนี้อย่างต่อเนื่องทุกปีเพื่อให้ หลักสูตรมีความทันสมัย เข้า กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

2.2 ควรมีการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้ทุกปี การศึกษาเพื่อนำผลมา ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และได้รับการรับรอง มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิตจาก สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเพื่อการรับรองมาตรฐาน บัณฑิต

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภา. (2556). ประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและ ประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และ ศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา.

- จิรวัดน์ กิติพิเชษฐสรรค์. (2552). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความเป็นผู้นำด้านการทำงานเป็นทีมในวิชาการผลิต
เห็ด สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). จุดเน้นเชิงนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง 13 พฤศจิกายน 2558.
- รุ่งชัชดาพร เวชชาติ. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา : โรงพิมพ์นาศิลป์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี.(2557).การประเมินหลักสูตร : หลักการ และแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สงวนพงศ์ ขวณชม และคณะ. (2560). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน (หลักสูตรปรับปรุง
พุทธศักราช 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัย
นครราชสีมา ครั้งที่ 4 ประจำปี 2560 วันที่ 1 เมษายน 2560 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา จังหวัด
นครราชสีมา. หน้า 176-182.
- สมเกียรติ อินทสิงห์ และคณะ . (2560). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร การสอน
และเทคโนโลยีการเรียนรู้ (แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การประชุมวิชาการ
ระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 4 ประจำปี 2560 วันที่ 1 เมษายน 2560 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา. หน้า 226-2434.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (ม.ป.ป.). แนวปฏิบัติในการนำเสนอหลักสูตรระดับอุดมศึกษาต่อ
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). หนังสือ เรื่อง แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 และ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหาร
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558.
- Ballone-Duran, L., Czerniak, C. M., & Haney, J. J. (2005). A study of the effects of a LSC project on
scientists' teaching practices and beliefs. *Journal of Science Teacher Education*, 16, 159–
184.
- Chaplin, S. B., & Manske, J. M. (2005). A theme-based approach to teaching nonmajors biology.
Journal of College Science Teaching, 35, 47–51.
- Dancy, M., & Henderson, C. (2007). Framework for articulating instructional practices and
conceptions. *Physical Review Special Topics—Physics Education Research*, 3, 010103-
010101–010103-010115.
- Deborah A. Donovan Emily J. Borda Daniel M. Hanley Carolyn C. Landel. (2015) . Participation in a
Multi-institutional Curriculum Development Project Changed Science Faculty Knowledge
and Beliefs About Teaching Science. *J Sci Teacher Educ* (2015) 26:193–216 DOI
10.1007/s10972-014-9414-z.

- Kember, D., & Kwan, K.-P. (2000). Lecturers' approaches to teaching and their relationship to conceptions of good teaching. *Instructional Science*, 28, 469–490.
- Lawson, A., Benford, R., Bloom, I., Carlson, M., Falconer, K., Hestenes, D., Wyckoff, S. (2002). Evaluating college science and mathematics instruction. *Journal of College Science Teaching*, 31, 388–393.
- Luera, G. R., & Otto, C. A. (2005). Development and evaluation of an inquiry-based elementary science teacher education program reflecting current reform movements. *Journal of Science Teacher Education*, 16, 241–258.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2018). 21st century learning: Research, innovation and policy directions from recent OECD analyses. Retrieved March 1, 2018 from <http://www.oecd.org/dataoecd/39/8/40554299.pdf>.
- Paul Kim, Esther Suh, Donggil Song. (2015) . Development of a design-based learning curriculum through design-based research for a technology-enabled science classroom. *Education Tech Research Dev* (2015) 63:575–602, DOI 10.1007/s11423-015-9376-7.
- Weld, J., & Funk, L. (2005). “I’m not the science teacher type”: Effect of an inquiry biology content course on preservice elementary teachers’ intentions about teaching science. *Journal of Science Teacher Education*, 16, 189–204.